

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2009

Μαθηματικά Γενικής Παιδείας

1° ΘΕΜΑ

Αν για τα ενδεχόμενα AB ενός δειγματικού χώρου Ω ισχύουν: $P(A) > 0,6$ και $P(B) = 0,4$

A) Να εξετάσετε αν τα A, B είναι ασυμβίβαστα.

B) Αν $\rho \in \mathbb{R}$ ρίζα της εξίσωσης

$$x^2 + 2P(A \cap B) \cdot x + P(A) \cdot P(B) = 0$$

να δειχθεί ότι $0 > \rho \geq -0,4$

Γ) Να δειχθεί ότι $0,2 < P(A - B)$

2° ΘΕΜΑ

Δίνονται οι παραγωγίσιμες συναρτήσεις φ, f, g με $f(1) = f'(1) = 1$ και $\varphi(x) = f(g(x))$ με $g(x) = \ln x + x, x > 0$.

A) Να δείξετε ότι: $g(1) = \varphi(1) = 1$ και $g'(1) = \varphi'(1) = 2$

B) Να εξετάσετε αν η $g(x)$ έχει ακρότατα στο διάστημα $(0, +\infty)$

Γ) Να υπολογιστεί η τιμή του ορίου

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{\ln(h+1) + (h+1) - g(1)}{h}$$

Δ) i) Να βρείτε τις εξισώσεις των εφαπτομένων $\varepsilon_1, \varepsilon_2$ των γραφικών παραστάσεων των φ και f στα σημεία τους $A(1, \varphi(1))$ και $B(1, f(1))$ αντίστοιχα.

ii) Να υπολογιστεί η γωνία που σχηματίζει η ε_2 με τον άξονα xx' .

3° ΘΕΜΑ

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = 4 \cdot s \cdot x^2 - 2\bar{x} \cdot x + 13, x \in \mathbb{R}$ όπου \bar{x} η μέση τιμή και s η τυπική απόκλιση ενός δειγματικού μεγέθους v (με $x \neq 0$ και $s \neq 0$). Αν η εφαπτομένη της καμπύλης της f στο σημείο $A(1, f(1))$ είναι παράλληλη στην ευθεία $y = 2009$ τότε:

A) Να βρείτε την $f'(x)$

B) Να δείξετε ότι το δείγμα δεν είναι ομοιογενές

Γ) Να δείξετε ότι η f παρουσιάζει ελάχιστο

Δ) Αν η συνάρτηση f έχει ελάχιστη τιμή ίση με 1 τότε:

i) Να βρείτε τη μέση τιμή και την τυπική απόκλιση του δείγματος

ii) Ποιο είναι το ελάχιστο ποσό κατά το οποίο πρέπει να αυξηθεί η μέση τιμή ώστε το δείγμα να παρουσιάζει ομοιογένεια.

iii) Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της καμπύλης της f στο A.

ΛΥΣΗ 1ου ΘΕΜΑΤΟΣ

A) $P(A) > 0,6$ και $P(B) = 0,4$. Αν τα A, B ήταν ασυμβίβαστα θα ίσχυε $P(A \cup B) = P(A) + P(B) > 0,6 + 0,4 = 1$ άτοπο αφού

$$0 \leq P(A \cup B) \leq 1$$

B) $\rho \in \mathbb{R}$ ρίζα της $x^2 + 2P(A \cap B)x + P(A) \cdot P(B) = 0$ (1)

$$\Delta = [2P(A \cap B)]^2 - 4 \cdot 1 \cdot P(A) \cdot P(B) =$$

$$= 4[P(A \cap B)]^2 - 4P(A)P(B) = 4[[P(A \cap B)]^2 - P(A)P(B)]$$

$A \cap B \subseteq A$ και $A \cap B \subseteq B$ άρα

$$P(A \cap B) \leq P(A) \quad \left. \begin{array}{l} P(A \cap B) \leq P(B) \end{array} \right\} \Rightarrow [P(A \cap B)]^2 \leq P(A) \cdot P(B)$$

Άρα $\Delta \leq 0$ και επειδή γνωρίζουμε ότι η (1) έχει ρίζα ρ , άρα

$$\Delta = 0 \Leftrightarrow [P(A \cap B)]^2 = P(A) \cdot P(B) \quad \text{και} \quad \rho = -\frac{2P(A \cap B)}{2 \cdot 1} = -P(A \cap B)$$

$$0 < P(A \cap B) \leq 0,4 \Leftrightarrow 0 > -P(A \cap B) \geq -0,4$$

$$\Gamma) P(A - B) = P(A) - P(A \cap B)$$

$$0 < P(A \cap B) \leq 0,4, \quad 0 > -P(A \cap B) \geq -0,4$$

$$P(A) > P(A - B) \geq P(A) - 0,4 > 0,6 - 0,4 = 0,2$$

ΛΥΣΗ 2ου ΘΕΜΑΤΟΣ

$$A) g(1) = \ln 1 + 1 = 0 + 1 = 1$$

$$g'(x) = \frac{1}{x} + 1 \quad \text{άρα} \quad g'(1) = \frac{1}{1} + 1 = 2$$

$$\varphi(1) = f(g(1)) = f(1) = 1 \quad \text{άρα} \quad g(1) = \varphi(1) = 1$$

$$\varphi'(x) = f'(g(x)) \cdot g'(x)$$

$$\varphi'(1) = f'(g(1)) \cdot g'(1) \Leftrightarrow \varphi'(1) = f'(1) \cdot g'(1) \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \varphi'(1) = 1 \cdot g'(1) \Leftrightarrow \varphi'(1) = g'(1) \quad \text{άρα} \quad \varphi'(1) = g'(1) = 2$$

$$B) g'(x) = \frac{1}{x} + 1 \quad \text{δηλαδή} \quad g'(x) > 0 \quad \text{για} \quad x > 0$$

άρα η g είναι γνησίως αύξουσα στο διάστημα $(0, +\infty)$ επομένως δεν έχει ακρότατα.

Γ)

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{\ln(h+1) - (h+1) - g(1)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{g(h+1) - g(1)}{h} = ;$$

$$= g'(1) = 2$$

Δ) i) για την (ε_1) έχουμε: $\varphi(1) = 1$ και $\varphi'(1) = 2$ άρα

Αν $(\varepsilon_1): y = \lambda x + \beta$ τότε $\lambda = \varphi'(1) = 2$

οπότε $(\varepsilon_1): y = 2x + \beta$ όμως το $A(1, \varphi(1))$ ανήκει στην (ε_1) άρα:

$$\varphi(1) = 2 + \beta \Leftrightarrow 1 = 2 + \beta \Leftrightarrow \beta = -1.$$

Επομένως $(\varepsilon_1): y = 2x - 1$

Για την (ε_2) έχουμε: $f(1) = f'(1) = 1$

Αν $(\varepsilon_2): y = \lambda x + \beta$ τότε $\lambda = f'(1) = 1$

οπότε $(\varepsilon_2): y = x + \beta$ όμως το $B(1, f(1))$ ανήκει στην (ε_2) άρα:

$$f(1) = 1 + \beta \Leftrightarrow 1 = 1 + \beta \Leftrightarrow \beta = 0.$$

Επομένως $(\varepsilon_2): y = x$

ii) Έστω ω η γωνία που σχηματίζει η (ε_2) με τον xx' τότε

$$\lambda = \varepsilon\varphi\omega \Leftrightarrow f'(1) = \varepsilon\varphi\omega \Leftrightarrow 1 = \varepsilon\varphi\omega \Leftrightarrow \omega = \frac{\pi}{4}$$

ΛΥΣΗ 3ου ΘΕΜΑΤΟΣ

$$A) f'(x) = (4sx^2 - 2\bar{x} \cdot x + 13)' = 8s \cdot x - 2\bar{x}$$

B) Η εφαπτομένη στο σημείο $A(1, f(1))$ είναι παράλληλη στην ευθεία $y = 2009$ άρα: $f'(1) = 0$.

Δηλαδή

$$8s - 2\bar{x} = 0 \Leftrightarrow 4s - \bar{x} = 0 \Leftrightarrow 4s = \bar{x} \quad (1)$$

$$\Leftrightarrow \frac{s}{\bar{x}} = \frac{1}{4} \Leftrightarrow CV = 0,25 = 25\%$$

Επομένως το δείγμα δεν είναι ομοιογενές.

$$\Gamma) f'(x) \geq 0 \Leftrightarrow 8s \cdot x - 2\bar{x} \geq 0 \Leftrightarrow 4s \cdot x - \bar{x} \geq 0 \Leftrightarrow x \geq \frac{\bar{x}}{4s}$$

Από την (1) προκύπτει $x \geq \frac{4S}{4S} \Leftrightarrow x \geq 1$

	$-\infty$	1	$+\infty$
$f'(x)$	-	0	+
$f(x)$		↘	↗

Άρα για $x = 1$ η f παρουσιάζει ελάχιστο ίσο με $f(1) = 4s - 2\bar{x} + 13$ (2)

Δ) i) Η ελάχιστη τιμή της f είναι ίση με 1 άρα: $f(1) = 1$.

Από τη (2) προκύπτει ότι: $4s - 2\bar{x} + 13 = 1 \Leftrightarrow 4s - 2\bar{x} = -12$ και λόγω της (1) προκύπτει

$$4s - 8s = -12 \Leftrightarrow -4s = -12 \Leftrightarrow s = 3 \quad \text{και} \quad \bar{x} = 12$$

$$ii) \text{Θέλουμε} \quad CV \leq 0,1 \Leftrightarrow \frac{s}{\bar{x} + c} \leq 0,1 \Leftrightarrow \frac{3}{12 + c} \leq 0,1 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 3 \leq 1,2 + 0,1c \Leftrightarrow 1,8 \leq 0,1c \Leftrightarrow c \geq 18. \text{ Άρα το ελάχιστο ποσό είναι } c = 18.$$

iii) Η εφαπτομένη της καμπύλης της f στο σημείο $A(1, f(1))$ είναι παράλληλη στην ευθεία $y = 2009$ άρα $f'(1) = 0$.

Αν η εφαπτομένη είναι $y = \lambda x + \beta$ τότε $\lambda = 0$ και $\beta = f(1) = 1$.

Άρα η εξίσωση της εφαπτομένης στο $A(1, f(1))$ είναι η $y = 1$

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΧΑΣΙΑΚΗΣ
ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ